

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
_____ сесія VIII скликання

ПРОЄКТ РІШЕННЯ

Про звернення до Міністерства культури та інформаційної політики України щодо надання комунальному закладові Львівської обласної ради «Заслужена академічна капела України «Трембіта» статусу національного колективу

Керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтею 25 Закону України «Про культуру»; пунктом 5 Положення про національний заклад (установу) України, затвердженого Указом Президента України від 16.06.1995 № 451/95; частиною четвертою статті 37 Регламенту Львівської обласної ради VIII скликання; враховуючи висновок постійної комісії з питань культури, інформаційної політики та промоції, Львівська обласна рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Прийняти звернення до Міністерства культури та інформаційної політики України щодо надання комунальному закладові Львівської обласної ради «Заслужена академічна капела України «Трембіта» статусу національного колективу, згідно із додатком.
2. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань культури, інформаційної політики та промоції (С. Шеремета).

Голова обласної ради

Ірина ГРИМАК

ЗВЕРНЕННЯ
до Міністерства культури та інформаційної політики України
щодо надання комунальному закладові Львівської обласної ради
«Заслужена академічна капела України «Трембіта»
статусу національного колективу

Заслужена академічна капела України «Трембіта» є найстарішим професійним хором України, що у 2021 році відзначатиме 130-річчя від дня заснування.

Рішенням Львівської обласної ради від 13.09.2016 року № 237 Заслужену академічну капелу України «Трембіта» визнано правонаступницею хору Товариства «Львівський Боян». Це було вирішальним кроком до офіційного відновлення справжньої історичної біографії капели «Трембіта», спотвореної радянською владою з політичних мотивів.

«Львівський Боян» своє перше концертне турне до країн Європи здійснив у 1891 році під орудою відомого композитора, диригента та громадського діяча (депутат до сейму Австро-Угорщини від Галичини) Анатолія Вахнянина. Чеський етнограф, дослідник українського побуту, відомий меценат Франтішек Ржегорж, відвідавши концерт у Празькій опері, свідчив, що хор завоював серця мешканців Праги, уперше відкрив для європейців красу української музики на найвищому рівні виконавської майстерності. Наступні керівники «Львівського Бояну» створювали український репертуар такими знаменитими творами, як-от: пісня-гімн Дениса Січинського на слова Івана Франка «Не пора, не пора», кантата-симфонія «Кавказ» і кантата «Заповіт» Станіслава Людкевича, які скомповані були автором саме для своїх «боянів». Диригент хору і композитор Остап Нижанківський написав «Зродились ми великої години», цей твір стане гімном ОУН – УПА, а згодом гімном сучасної української армії. Михайло Гайворонський створив для хору цілі збірки пісень Українських Січових Стрільців, що мали виняткову популярність у репертуарі.

У 1939 році хор Товариства «Львівський Боян» примусово було «реорганізовано» радянською владою в новий колектив – хорову капелу «Трембіта», на професійній основі, з можливістю гастрольної діяльності та оплати праці. Заміна назви «Львівський Боян» на «Трембіта» була необхідною, щоб уникнути звинувачень у націоналізмі та ззовні перервати зв'язок із небажаною для радянської влади культурною інституцією. Капела продовжила розвивати кращі традиції, закладені «Львівським Бояном».

У лютому 1940 року відбулася прем'єра програми хорової капели «Трембіта» для проведення першого концертного турне, що розпочалося в березні 1940 року під керівництвом відомого диригента Дмитра Котка.

Війну капела «Трембіта» зустріла під час гастролей у Казахстані, де в тяжких умовах боролася за виживання та своє збереження, відтак у 1944 році

повернулася до Львова. З 1945 року капелою керували такі видатні диригенти, як Павло Гончаров, Олександр Сорока та Микола Колесса, які зробили особливо вагомий внесок у її розвиток.

З особистостями диригента Павла Муравського та хормейстерів Євгена Вахняка і Володимира Василевича капела пов'язує свою славу, а також і драматичну історію в період 1948 – 1964 років. Упродовж перших трьох років керівництва капелою Павлу Муравському вдається підняти рівень капели до рангу найкращих хорів колишньої країни, а капелі згодом надали статус Державної та підпорядкували Міністерству культури в Києві. Проте надходив час репресій шістдесятників.

У 1959 році було заарештовано більшу частину чоловічої групи, хористи впродовж 10 років відбували покарання, а капелу «Трембіта» було позбавлено Державного статусу і переведено окремим підрозділом до Львівської філармонії, у підпорядкуванні якої залишалася до 1994 року. У цей час капелу очолювали: Володимир Пекар, Ігор Жук, Олег Цигилик.

З 1990 року капелу «Трембіта» очолює Микола Кулик (народний артист України). У 1994 році відбулася реформа хорової капели: створено камерний оркестр та перейменовано колектив як Заслужена капела України «Трембіта» у складі хору, камерного оркестру та групи солістів-вокалістів. У процесі реформи капелу «Трембіта» виведено з підпорядкування Львівської філармонії до Львівської обласної ради з набуттям статусу юридичної особи. Реформа позитивно позначилася на творчому й адміністративному розвитку, прокладаючи шлях до повернення капелі державного статусу і підпорядкування.

Гастрольна діяльність активно розгорнулася в Україні, Польщі, Словаччині, Чехії, Австрії, Німеччині, Данії, Франції, Італії та багатьох інших країнах. Лише в Німеччині було виконано 1000 концертів упродовж 30 турне, зокрема під патронатом прем'єр-міністра Баварії п. Едмунда Штойбера.

Багато телевізійних каналів Європи, наприклад: телебачення Данії, Франції, Польщі, італійська телерадіокомпанія RAI 3 та німецька ZDF – відзняли концертні виступи капели «Трембіта» під орудою М. Кулика.

У 1995 році присудженням Національної премії імені Тараса Шевченка увінчалася серія мистецьких програм, що відкрили в Україні творчість композиторів української діаспори, як-от: Андрія Гнатишина (Австрія), Мар'яна Кузана (Франція), Антіна Рудницького та Ігоря Соневецького (США). Було виконано найбільш значимі твори великої форми кожного з авторів у їхній присутності (окрім померлого А. Рудницького).

18 листопада 2001 року в Римській Базиліці Santa Maria sopra Minerva відбувся Подячний концерт, присвячений візиту Святішого Отця Івана Павла II в Україну. Цей рік також ознаменувався прем'єрою в Римі ораторії Мар'яна Кузана «Неофіти» на слова Тараса Шевченка та ораторії Олександра Козаренка «Страсті Господні» за участю членів Синоду Єпископів УГКЦ, духовенства, дипломатичного корпусу, української громади в Італії.

Під орудою Миколи Кулика було здійснено такі великі мистецькі проєкти: «Велика меса», «Коронаційна меса» та «Реквієм» В. А. Моцарта; ораторії «Месія» та «Dixit Dominus» Г. Ф. Генделя; «Висока меса» Й. С. Баха;

«Маленька урочиста меса» Дж. Россіні; «Нельсон Меса» Й. Гайдна; «Меса Esdur» «Остробрамські літанії» С. Монюшка; низка українських ораторій та кантат: О. Козаренка «Страсті Господа нашого Ісуса Христа», «Богородичні пісні», «Кафолічна Літургія», В. Камінського «Україна. Хресна дорога», «Іду. Накликую. Взиваю», «Акафіст до Пресвятої Богородиці», масштабні полотна С. Людкевича, М. Скорика, А. Гнатишина, І. Соневицького.

У 2007 році капелі надано статус академічного творчого колективу.

До беатифікації Папи Римського Івана Павла II у 2011 році було виконано ораторію М. Волинського «Totus Tuus», у цьому ж році здійснено два великих шоу на музику К. Дженкінса «New Age» та «Щасливого Нового року – Merry Christmas». У 2013 році з великим успіхом відбулася концертна програма «Проект Івасюк», присвячена 64-ій річниці від дня народження українського композитора та поета Володимира Івасюка і виконана на сценах палацу «Україна» в м. Києві та Львівської опери. 29 липня 2015 року – теж успішні прем'єрні виконання ораторії М. Волинського «Я тебе кличу» в оперних театрах Львова та Києва. На сцені Національного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької у 2019 році відбувся ювілейний авторський концерт «Modus vivendi» до 60-річчя М. Кулика. У програмі концерту прозвучали авторські твори та обробки і аранжування, створені керівником «Трембіти». Під час цього концерту урочисто оголошено про присвоєння ювілярові почесного звання «Народний артист України».

У зв'язку з воєнною ситуацією на Сході України, у 2016 році не вдалося відзначити 125-річчя хору Товариства «Львівський Боян», капела «Трембіта» наполегливо готується у 2021 році відзначити 130-річчя від дня заснування.

Враховуючи вищевикладене, ми, депутати Львівської обласної ради, звертаємося до Міністерства культури та інформаційної політики України з проханням ініціювати перед Президентом України питання щодо надання комунальному закладові Львівської обласної ради «Заслужена академічна капела України «Трембіта» статусу національного колективу.

Також просимо подати на розгляд Кабінету Міністрів України пропозицію про внесення змін до пункту 21 постанови Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання бюджетних коштів», оскільки чинною редакцією постанови припинено ініціювання питань про надання закладам (установам) статусу національного.

До звернення долучаємо також інформацію про відповідність комунального закладу Львівської обласної ради «Заслужена академічна капела України «Трембіта» критеріям надання закладові культури статусу національного, які встановлені чинним законодавством України.

Додатки: на _____ арк.

Прийнято на III черговій сесії
Львівської обласної ради
VIII скликання
_____ 2021 року